

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs X. De reservatione resultante ex indulto precum primariarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

PARAGRAPHVS X.

De reservatione resultante ex
indulto precum prima-
riarum.

*Questio 602. Quid sit indultum precum
primariarum, & quid contineat?*

Respondeo primò: esse indultum seu facultatem, concessam Imperatori recens electo per privilegium à Sede Apostolica ad quacunque beneficia Eccles. per Rom. Imperium ubilibet constituta, in Metropolitanis, Cathedralibus, Collegiatis, & quibusvis aliis Ecclesiis; sive curata sint, sive non; sive regularia, sive secularia; etsi Canonicatus, præbendæ, dignitates, personatus, vel etiam officia majora & electiva fuerint, offerendi preces seu nominationes de idoneis personis, quibuscunque Collatoribus & Collatricibus, quas personas nominatas ad huiusmodi beneficia, postquam ipsi de iis canonicè provisum fuerit, prædicti Collatores vel Collatrices recipere & admittere teneantur, sive ad eorundem collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem communiter vel divisim pertineant; ita ferè Pirh. *ad tit. de præb. num. 367. Wagnereck. ad c. is cui. tit. eod. n. 6. §. 2.*

2. Respondeo secundò: hoc indultum sequentes continere limitationes. Primò: modò non sint dignitates in Metropolitanis & Cathedralibus majores post pontificalem, aut principales in Collegiatis. Secundò: singulæ collationes & singulæ Ecclesiæ ex hoc ultra, quàm in uno beneficio, non graventur. Tertio: modò ipsi Collatores & Collatrices 4. beneficia conferre habeant. Quarto: quòd tametsi Cæsar unam & eandem personam successivè nominare possit, quamprimum tamen persona sic nominata de beneficio aliquo provisiva fuerit, ejus nominatio quò ad alios Collatores vel Collatrices facta ipso jure expiret. Quintò: quòd Canonicatus, præbenda ac dignitas, seu personatus, administratio vel officium in una Ecclesia pro uno duntaxat beneficio computari debent, &c. Hac ferè dicti indulti, seu precum primariarum summa juxta tenorem concessionis à Paulo V. factæ Ferdinando II. Imperatore, quam vide apud Chok. *in scholiis super preces primarias.* Circa quæ

Questio 603. Preces primariæ cur sic dicantur, & unde ortum habeant?

Respondeo ad primum: dicuntur ideo preces, quòd Imperator ex dicto indulto pontificio non conferat propriè beneficia, sed solum vi illius jus habeat nominandi personas idoneas. Pirh. *loc. cit. num. 368.* ex Chok. *in præv. precum. pag. 1.* dicuntur verò primariæ; quia præferuntur cuiusvis juri conferendi, præsentandi vel nominandi aliorum: vel quia sunt veluti prima Cæsaris petitio. Wagner. *pag. 491.* Pirh. *loc. cit. nu. 367.* vel quòd semel, seu pro prima vice, non autem bis aut sæpiùs uni & eidem Imperatori in una, eadèmq; concedantur Ecclesiæ. Chok. *ad preces. p. 18.*

2. Respondeo ad secundum: harum precum usum esse antiquum, ab annis saltem 400. hoc motis fuisse gratuiti ex parte Pontificum, ut tale pri-

villegium singulis Imperatoribus electis concederent: colligitur ex Speculatore, qui vivens Anno 1271. earum meminit *ad tit. de præb. §. restat. nu. 2.* Wagn. *loc. cit. §. 1.* Engels *tit. eod. num. 70.* Alciortamen sæculo receptum non fuisse, ait Chok. *in cit. præv. p. 4.* quàm 1200. Testatur quoque Nacler. in sua Chronolog. apud eundem Chok. Rudolp. I. qui Anno 1273. electus est in Regem Rom. usum his precibus; ex quarum etiam formula, dum jamtum in ea ponatur: *ex antiqua & approbata consuetudine:* patet eas longè Rudolphi temporibus antiquiores esse. Chok. *ibidem.* ubi etiam apponit formulam harum precum, qualis ea hodie tum est, Unde dum Paul. V. in indulto harum precum concessio Ferdin. II. nullà factâ mentione prælegit hujus ab antiquo Imperatoribus concedi soliti, loquitur, veluti specialem novâmq; gratiam Ferdinando faceret, id facit, ne videatur jure hac gratia deberi, aut consuetudo ex parte Imperatoris inducitur esse jure speciali, quale est jus nominandi, seu præsentandi ad beneficia, cujus laici, quamvis Principes, per se sine auctoritate Apostolicâ incapaces sint. Wagner. *loc. cit. §. 1.*

Questio 604. Quando, & qualiter hoc indultum precum concedatur Imperatori, & à quo tempore is eo uti possit?

Respondeo primò: non solere Pontifices has preces indulgere Cæsari ante præstitam sibi ab eo obedientiam. Chok. *l. c. sect. 1. p. 18.* solet autem electus Rex Romanorum (non enim eligitur propriè in Imperatorem, sed ab Electoribus creatur Rex Romanorum, postea promovendus in Imperatorem per confirmationem, consecrationem, & coronationem Pontificis, nec ante horum utrumque receptum dici solet absolutè Imperator, sed cum addito Imperator electus, seu electus in Imperatorem. Wagn. *loc. cit.* Chok. *loc. cit. pag. 14.* (ubi etiam Catalogum attexit ex Azor. *p. 2. l. 10. c. 5. q. 5.* eorum, qui à Carolo magno usque ad Ferdinand. II. coronati fuerunt à Pontifice, quorum ultimus fuit Carolus V.) quamprimum electionem suam per suos solennes Oratores Pontifici intimari, ostensâque electionis decreto per eosdem Oratores cum speciali mandato devotionem suam, reverentiam, seu obedientiam erga Pontificem, & S. R. Ecclesiam exhibere, peterêque confirmationem, & approbationem, nec non gratias & favores consuetos curavit, juxta text. Clem. *l. de jurejurando Auctores iidem ex Castaldo in tr. de Imperat. q. 45. n. 1.* & Gernon. *tr. de Sacrorum immunitatibus. l. 3. in præv. n. 5.*

2. Respondeo ad secundum: si spectemus jura præcisè, electus Imperator ex sola electione hac ante confirmationem & consecrationem, uti non habet jus & auctoritatem administrandi Imperium, concedendi privilegia, & gratias, aliâque, quæ potestatis sunt cæsareæ, faciendi; ita prius neque jus habet offerendi dictas preces; cum electus in Imperatorem talis non sit, nisi confirmetur & coronetur à Papa. Si tamen spectetur consuetudo, quæ prævalet, dicendum est contrarium. Pirh. *de præb. n. 131.* Wagn. *cit. §. 1. ex Azor. p. 2. l. 10. c. 6. q. 2.* citans insuper Castald. *ubi ante q. 46. & Abb. in c. venerabilem. de elect.* Cum hoc tamen discrimine inter hanc consuetudinem, privilegia aliâque gratias in merè temporalibus concedendi, & consuetudinem offerendi dictas preces, ut (dum jus illud nomi-

nominandi spirituale est, aut spirituali annexum) hæc vim non habeat ex parte Imperatoris, sed ex sola benevolentia Pontificum, qui, cum possent talia privilegia revocare, vel negare Principibus, id tamen non faciunt, quique hæc ipsam consuetudinem, cum sciant se tolerent, tacite approbare censentur. Pirh. Wagn. *ll. cit.* dumque ab immemoriali tempore Pontifices semper consueverunt legitime electis Romanis Regibus in Imperatorem promovendis hoc indulgum precum absque tergiversatione concedere, habent electi ejusmodi indubiam, certamque præsumptionem de mente & voluntate Papæ, cujus gratiæ & auctoritati, non solum, insistentes primariis precibus utuntur ante confirmationem, & hujus indulti emanationem, & electus nomine & auctoritate Apostolicâ potestatem nominandi vigore talis indulti concedi solitam, statim erga personas bene meritas exercet; ita ut nihil jam causa sit, cur Pontifex ratum non & habeat, & ratihabitionem literis, licet posterius datis ad ipsam electionis diem retrahatur, mandato sive indulto æquiparari velit. Pirh. Wagn. *loc. cit.* additque Wagn. sic visum esse, quod Ferdinand. IV. Augustæ in Regem Rom. electus absque mora preces primarias cumulatim, aut saltem earum expectativas, nemine improbante, contulerit, antequam Româ confirmationem perere, & accipere potuerit, Prædecessorum utique suorum exemplo, sine quo id usus non fuisset.

Questio 605. An, cum dictæ preces pertineant ad gratias expectativas, quippe per eas Cæsar jus habet nominandi ad beneficia proximè vacatura, ea adversentur SS. Canonibus, c. 2. constitutus. de concess. præb. & c. 2. tit. eod. in 6. in quibus expectativa, utpote per quas votum captanda mortis inducitur, reprobantur & prohibentur, vel etiam Trident. quod sess. 24. c. 19. tollit quascunque gratias expectativas ad beneficia vacatura?

Respondeo negativè, cum hujusmodi concessio & gratia Cæsaris sit generalis & incerta, ut advertit Gailius *l. 2. observ. 155. n. 7.* adeoque non ita inducit periculum captandæ mortis. Pirh. *loc. cit. n. 385.* Chok. *in proem. precum. pag. 2. & 3.* Sed neque illo Tridentini decreto comprehenduntur preces primarias Cæsaris censuit ex sententia S. Congreg. Concilii ipse Gregor. XIII. in literis suis de Anno 1575. 25. Jan. de quo vide Gallemart. *ad cit. c. Trid.* cum in illo decreto non nominetur Imperator, qui cum speciali notâ sit dignus, nominatus fuisset, si Concilium illum comprehendere voluisset, sicut nominavit ibidem Cardinales, qui & ipsi sunt digni speciali notâ seu expressione. Pirh. *loc. cit.*

Questio 606. Ad quas terras seu provincias se extendant hæc preces?

Respondeo; solum per Imperium Rom. prout nunc est, non autem prout fuit, cum plures provincias & regna contineret; quia per illud solum secundum præsentem statum Cæsar habet superioritatem. Pirh. *loc. cit. n. 368.* Chok. *in proem. pag. 1.* Wagn. *loc. cit. §. 2. pag. 488.* Hinc eas locum non habere in Italia, ait Chok. nec in Ducatu Mediolanensi; juxta Rotam in una Novarien. Canon. *status. 1555. 25. Octobr.* habere tamen locum in civi-

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II,

tate Cameracensi; & Metensi, aliisque, quæ fuerunt de Imperio, nunc autem sunt translata in alterius dominium. Verum quidquid sit de Camera-co & Metis, quarum urbium modo alius est status, quàm quando scribebat Chok. & Wagner. putat idem Wagn. posse Imperatorem, si suo jure uti velit, aut permittatur, privilegium illud exercere etiam in Ducatu Mediolanensi, & similibus, quæ quondam fuere Imperii, & hodie adhuc sunt feuda Cæsaris.

Questio 607. Ad qua beneficia se extendant hæc preces?

Respondeo: extendunt se ad omnia nominata *in quest. 1. hujus §.* Extendunt se itaque primò ad beneficia existentia in Imperio, etiam dum eorum Collatores vel Collatrices sedem non habent in Germaniâ; nec subsunt Imperio; neque enim Papa tam respexit domicilium Collatoris, quàm locum, ubi beneficia constituta sunt, dum indistinctè gravat Ordinarios Collatores habentes Collationem ad minimum 4. beneficiorum per Rom. Imperium. Unde jam e contra non extendunt se hæc preces ad beneficia existentia in Gallia, etiam si eorum Collator Sedem habeat in Germaniâ, sitque subiectus Imperio. Chok. *loc. cit. sect. 2. Wagn. pag. 488. Pirh. cit. num. 368.* Unde etiam, si beneficia principalia fiat extra Imperium, aliqua autem beneficia iis annexa existant in Imperio, neque hæc annexa cadent sub precibus juxta regulam: accessorium sequitur principalis naturam. Auctores iidem.

2. Secundò, ad beneficia in Cathedralibus, etiam Metropolitanis; exprimuntur autem hæc Ecclesiæ, quia regulariter in dispositione generali non comprehenduntur dictarum Ecclesiarum beneficia, sed earum faciendâ est specialis mentio, juxta C. *quavis. de præb. in 6. Pirh. loc. cit. n. 369.* Chok. *pag. 38.* Wagn. *pag. 489.* Exprimuntur etiam specialiter Ecclesiæ Metropolitana, quia in materia odiosa appellatione Cathedralis non venit Metropolitana, licet sit Cathedralis, utpote qualis ea dicitur, in qua Cathedra & Sedes Episcopalis sita est. Auctores iidem.

3. Tertio, ad dignitates, personatus, administrationes, officia; dignitates ideo exprimuntur, quia in materia odiosa, adeoque restringenda (cujusmodi est facultas nominandi, conferendi, concessa ei, cui de jure non competit, quia derogat potestati Ordinariorum) nomine beneficii non veniunt dignitates; sic enim, dum conceditur mandatum ad beneficia curata, & quacunque alia, non includitur dignitas curata, juxta *clm. ne in agro &c. de statu Monach.* Auctores iidem. Personatus autem (qui est præeminetia aliqua in Ecclesia sine administratione) non est propriè, nec computatur inter dignitates, uti Coraf. *de benef. p. 4. c. 3. num. 7.* Parif. *de resig. c. 1. num. 91.* apud Chok. *loc. cit. pag. 39.* nisi fortè ex fundatione, statuto, vel consuetudine talis habeatur, ut ex Wames. Chok. *ibid.* unde statutum vel etiam literæ ad beneficia, loquentes de personatu, non complectuntur dignitatem. Auctores iidem. Per administrationes intelliguntur hic Ecclesiasticæ, quæ auctoritate Episcopi erectæ sunt in titulos, adeoque verè sunt beneficia; juxta Gomez. *ad regulam de infirmis q. 23.* Rebuff. *in pr. cit. quorundam benef. secul. nu. 15.* apud Chok. *pag. 40.* Officia Ecclesiastica, ut sunt Scholasteria, Cantoria &c.

vix differunt ab administrationibus. Pirh. Chok. Wagn. loc. cit.

4. Quartò, extenduntur preces ad beneficia etiam propriè electiva, quæ nimirum per electionem Capituli vel Conventus, quæ confirmationem Superioris requirit, providentur (alia enim, quæ conferuntur per viam quidem electionis, non tamen egentis confirmatione Superioris, v. g. dum Capitulum per suffragia confert alicui Canoniatum, sunt potius collativa vel mixta, hoc est, participantia ex collatione & electione) debentque, ut preces ad ea quoque extenderentur, necessariò exprimi; cum alias non veniant electiva sub clausula: *ad collationem, presentationem, aut aliam quamcunque dispositionem communiter vel divisim spectantia.* juxta Clem. 1. de *prab.* Auctores iidem. Addit tamen Chok. preces in civitate & Diocesi Leodiensi non afficere dignitates & beneficia electiva ob constitutiones variorum Pontificum, quas citat pag. 41.

5. Quintò, ad beneficia quæ per presentationem conferuntur seu si jurispr. intellige, Ecclesiasticum Pirh. loc. cit. Wagn. pag. 490. licet autem nomen *collationis* quandoque complectatur presentationem, electionem, institutionem, id tamen locum non habet, dum profertur in ambitiosis, qualia sunt plerumque descripta Principum, præcipuè beneficiaria, adeoque sunt restringenda. Chok. pag. 42. Wagn. loc. cit.

6. Sextò, ad beneficia spectantia ad provisionem plurium tam communiter, squàm divisim, hoc est, tam ea, quæ conferre habet Conventus, seu Capitulum totum seu in communi, quam quæ conferre habent singuli vel aliqui Capitularium, pro ut sunt membra ejusmodi communitatis. Auctores iidem. Unde fit, ut soleant tunc preces dirigi decano & Capitulo, singulisque Canonicis & personis talis Ecclesiæ dignitatibus, dum istæ dignitates & personæ spectant ad Capitulum. Chok. pag. 44. Sic preces hæ directæ Capitulo extendunt se ad beneficia, quorum collatio spectat, v. g. ad duos Seniores, vel ad duos seniores ratione Canoniatûs. Pirh. Wagn. Chok. ll. cit. ait etiam Chok. id verum, etiam si Senior ille non conferat vice Capituli, sed ut antiquior Canonicus. Sic etiam directæ Capitulo extendunt se ad collationem Turnarii. Chok. citans Wam. cons. 220. num. 3. ubi dicit, quòd expectativa ad collationem Capituli concessa extendat se ad Turnarii concessionem. E contra preces directæ Capitulo, etiam cum clausula: *conjunctim & divisim*: non extendunt se ad beneficia, quæ Canonicus aliquis conferre habet, non vice Capituli, nec ratione Canoniatûs, sed jure quodam speciali, puta, ratione dignitatis alicujus non spectantis ad tale Capitulum, vel ratione familiæ aut alia. Auctores iidem. Porrò dum collatio spectat ad Episcopum sive Prælatum & Capitulum, precesque hæ insinuantur soli Prælato, afficiunt etiam Capitulum, etiam si huc non sit facta infirmitas; quod enim agitur cum Capite, censetur pertinere ad corpus, & agi cum illo.

7. Septimò, ad beneficia regularia, prout exprimitur in indulto precum; quod intelligendum de iis beneficiis regularibus, quæ non ex natura rei, sed per accidens sunt talia, & requirunt professionem religiosam, quia nimirum ex fundatione aut alia assignatione, vel si de origine fundationis non constat, ex longa possessione & prescriptione 40. annorum debita, vel solita sunt conferri Religiosis,

qualia sunt parochia, Capellania, monasteria incorporata. Pirh. loc. cit. Wagn. pag. 489. Chok. pag. 38. qui tamen tradunt Casarem debere nominare ad eas personas idoneas, hoc est, religiosas, cum videatur non posse alterare qualitates à fundatore requisitas; de quo infra. Observant quoque iidem, quòd rarius ad talia beneficia Casar concedat preces, & ut Wagn. hoc edum nunquam, idque, ne turbet disciplinam Regularium, & totam dispositionem Superioribus Ordinum religiosorum relinquat. Porrò debent in hoc indulto exprimi regularia; cum non veniant sub generali dispositione & reservatione beneficiorum istiusmodi regularia. Pirh. & Chok. ll. cit.

8. Octavò, ad curata, modò sint perpetua, ut habet ipsum indultum; quæ non dicantur curata, dictum est alibi. Vide etiam de eo Chok. pag. 37. Circa quod tamen illud observandum, quòd is, qui obtinuit preces ad Curatum, non aliter in eo debeat institui, quàm prævio examine, & Ordinarii approbatione, juxta Trid. sess. 7. c. 13. & sess. 18. c. 18. Chok. loc. cit.

9. Nonò, extendunt se hæ preces ad omnia beneficia Papæ reservata, exceptis iis, quæ et reservata sunt per *Extrav. ad Regimen.* Pirh. num. 382. Wagn. pag. 494. hinc

10. Decimò, extendunt se ad beneficia vacantia ob crimen ipso jure, v. g. hæresis, Simoniæ &c. et si enim ea reservata sint Papæ, non reservantur tamè in *Extrav. ad Regimen.* Chok. pag. 29. Ubi istud notat, quòd istiusmodi beneficia conferri possunt Precistis non expectatâ sententiâ, nec vocato possessore; non possit tamen collatio de facto exequi, nec Precista in realem possessionem induci, nisi prius vocato, & audito possessore, & causâ cognitâ, citat pro hoc c. licet episcopus. de *prab.* in 6. Oldr. cons. 226. Gemin. ad c. 1. de *concess. prab.* n. 9. Bald. cons. 135. l. 4. beneficia vero, quæ non vacant ipso jure, sed per sententiam, ut homicidâ, perjuri &c. non debeantur Precistis, nisi latâ privationis sententiâ. Vide etiam, quæ habet Chok. pag. 66. ubi, quòd extendant se preces tam ad vacantia de jure & de facto (iis exceptis, in quibus intrat reservatio *Extrav. ad Regimen.*) quàm ad vacantia de jure, & sic affecta sint Precistis vacantia per contractum matrimonii, per ingressum religionis, per promotionem &c.

11. Undecimò, extendunt se ad beneficia tempore data precum suppressa, v. g. si ex indulto Papæ 6. Canoniatûs & præbendæ primò vacaturæ intra sexennium sunt affectæ seu applicatæ fabricæ, preces capiunt primò vacaturam; habebit tamen Precista expectare, donec tempus indulti finitum sit, ut assequatur præbendam; licet enim suppressa sit præbenda, non tamen Canoniatûs. Chok. pag. 36.

12. Duodecimò, ad beneficia vacantia in mensibus alternis Ordinariorum; dicit enim expressè in ipso indulto precum Papæ, se eas Casari concedere in quibusvis, etiam Ordinariorum quomodolibet concessis aut concedendis impofterum mensibus; adeoque privilegia nulla (nec ipsa concordata Germaniæ, etsi in iis similiter dicat Papa, sed per quamcunque aliam reservationem vel gratiam expectativam, aut quamvis aliam dispositionem sub quacunque verborum formâ impediturum velatenus, quo minus illi, ad quos collatio, præbentatio, aut quavis alia dispositio pertinet, de iis beneficiis in alternis mensibus Februario, Aprili &c. libere

liberè disponant, utpote longè posteriora hoc indulto precum) eidem ob stare possunt, nisi expressè & nominatim in iis dictis precibus derogetur; cum per generale rescriptum seu dispositionem non tollatur speciale privilegium alicui prius concessum, nisi specialis illius mentio fiat, præsertim ubi privilegium est remuneratorium, quale est illud precum concessum Imperatoribus ob merita illorum in Ecclesiam. Quòd etiam spectat illud, quod Paris. *consil.* 61. l. 2. & *cons.* 50. nu. 30. vol. 4. apud Chok. *pag.* 61. tradit in specie precum imperialium, etiam si Reges aut Regina in generali pontificis constitutione nominentur, non venire Imperatorem, nisi specificè exprinatur. Sed neque credibile est, aut præsumendum, Fridericum III. permissurum fuisse, ut tam antiquo & insigni privilegio Imperatoribus recenter electis concessio per Concordata cum Sede Apostolica ab ipso inita præjudicaretur; cum juris proprii renuntiatio non præsumatur, nisi specialiter exprimitur. ut Tiraq. in l. si unquam, in *præs.* num. 128. c. de *revocan. donat.* Mascard. de *prob. conclus.* 1263. &c. apud Chok. Atque ita hoc ipsum praxin confirmat, dum Imperatores non solum in mensibus papalibus, sed & in ordinariis passim has preces concedunt. Ac denique, ut refert Chok. *pag.* 63. Sic decisum à Rotà 4. *May* anno. 1618. nimirum, has preces comprehendere etiam menses ordinariorum, non obstantibus Concordatis Germaniæ. ita Pirh. *num.* 376. Wagn. *pag.* 492. Chok. à *pag.* 59. Engels de *præs.* nu. 20. dicens expressè in ipso indulto sub finem derogatum concordatis. Quæ verò de Diocesi Leodiensi assertit Chok. *pag.* 65. quòd ibi preces Cæsareæ locum non habeant in mensibus Ordinariorum, propter pontificum aliquot privilegia Concordatis anteriora facti est, non juris per hoc indultum Cæsareum à Pontificibus constituti cum amplissima clausula, irritante omnem quamcunque aliam constitutionem quorscumque tenorum; adeoque etiam præsentas à Leodiensibus Pontificum concessiones, quorum exemplum toti imperio præjudicare non potest. Wagn. *pag.* 493.

13. Decimotertio, extenduntur ad beneficia devoluta ad immediatum Superiorem, v. g. à prælato seu Abbate non Exempto ad Episcopum; quia in indulto precum excipiuntur solum devoluta ad Papam; exceptio enim firmat regulam in casibus non exceptis. Pirh. *num.* 383. Chok. *pag.* 77.

14. Decimoquarto, extendunt se ad beneficia resignata simpliciter in manibus Ordinarii. Chok. *pag.* 368.

15. Decimoquinto, extendunt se ad vicarias perpetuas. Chok. *pag.* 36.

16. Decimosexto, extendunt se ad beneficia ex diversis personis vacantia, nempe dum plures simul & eodem tempore, vel intra breve tempus moriuntur, vel quòdo plures personæ de beneficiis contendunt, & simul, si aliquid habent, privantur. Pirh. *n.* 382. Wagn. *loc. cit.*

Quæstio 608. Ad qua beneficia se non extendant hæ preces?

R. Respondeo, non extendunt se primò ad dignitates post pontificalem majores in Cathedralibus, & principales in Collegiatis (addit Engels ad *tit.* de *præs.* nu. 70. prælaturas primas in monasteriis) quæ limitatio ipsis precibus est inserta. Quæ autem sint dignitates majores & principales, præcipuè ex praxi & consuetudine dignoscendum,

& de hoc actum supra in *reg. Cancell.* In Germania Præpositura & Decanatus videntur esse majores in Cathedralibus; quin & principales in Collegiatis. Pirh. *loc. cit.* num. 370. licet autem ibidem Præpositura censetur major dignitas Decanatu; quia tamen Papa in indulto precum utitur numero plurali, excipiendo post pontificalem majores, videtur non unam tantum dignitatem majorem vel principalem, sed plures, si sint, à precibus excipere. Et sic Cæsar aliquem ad Præposituram vel Decanatum in Cathedrali vel Collegiata vi precum (de cetero jure alio, vel potius indulgentiâ & privilegio Papæ distincto ab illo indulto precum, ad similes dignitates, quin & ad Episcopatus plures in suis ditionibus Regem Rom. seu Cæsarem denominare posse dubium non est; Chok. *pag.* 4. Engels *loc. cit.* n. 70.) denominare non potest. Pirh. *loc. cit.* Wagn. *pag.* 490. qui tamen monent, in hoc ipso attendi debere usum & praxin, quæ Cæsares, nemine interpellante, utuntur. Addit etiam Chok. *pag.* 41. citans pro hoc Wamef. *cons.* 279. num. 5. vol. 1. quòd, si quis vigore precum acceptaret talem dignitatem majorem, hæc ipso jure non caderet, sed foret resolvenda; eò quòd dictio illa dummodo quæ utitur indulto precum, modum inducit, non conditionem; de quo videndi Gomef. de *expectativ.* nu. 62. Felin. in C. in *nostra.* de *rescrip.* Bald. in C. dudum. de *elect.* coroll. 6. num. 27. Hinc jam consequens est, ut multò magis à precibus his excipiantur ipsæ dignitates pontificales seu Episcopatus, Engels *loc. cit.* Porro tamen in facultate, quam alicui daret Papa conferendi etiam reservata qualiacunque, aut etiam in expectativis aliisque gratiis ad dignitates non comprehenduntur hæ dignitates majores, ut Gomef. de *expectativ.* n. 45. Gonz. ad *reg.* 2. gl. 9. §. 1. num. 20. Germon. de *indult.* Cardinal. §. ac *irritum.* num. 50. apud Chok. *pag.* 41. adeoque videretur non necessaria harum dignitatum hoc loco exceptio; ambiguitatis tamen majorisque claritatis gratiâ ea expressa fuerunt. Chok. *ibid.*

2. Neque ad beneficia monocularia; estque hæc limitatio quoque inserta precibus, dum Pontifex noluit gravari nisi Collatores illos, qui saltem 4. beneficia conferendi jus habent, & nequam illos, qui non nisi unius beneficii, vel duorum, aut trium tantum habent collationem, ne forte hi tota vitâ suâ nunquam uti possent jure suo conferendi liberè, uti facile contingere posset, dum intra breve tempus unum alterumve Cæsarem mori, & novum eligi contingeret, quorum quilibet nominare potest, & dirigere preces suas ad talem Collatorem, quin etiam ejusmodi beneficia juxta gl. communiter receptam in Clem. 1. de *præs.* non cadunt sub generalibus gratiis & expectativis. Pirh. Wagn. *loc. cit.* Chok. *pag.* 46. Sic collator adhuc gravari non poterit, qui habet unicum conferendum beneficium in Imperio, etsi alia plura conferenda habeat extra imperium; cum indultum precum expressè requirat, ut habeat 4. saltem beneficia in Imperio. Chok. *pag.* 47. addens contrarium dicendum de illo collatore, qui habet collationem unius beneficii in Imperio, & præterea præsentationem aliorum plurium in eodem Imperio; quia jam beneficium illud, cujus solius collationem habet, non dicitur monoculare. Idem dicendum, nimirum adhuc posse gravari per preces Collatorem, qui in uno beneficio habet privativè collationem, in aliis verò pluribus simultaneè cum aliis

Sum meum adhuc dicatur, quod mihi cum aliis commune est; quamvis addat, in oppositum facere, quod in odiosis meum proprie dici non possit, quod mihi cum aliis commune est: privilegia autem & indulta sint strictissime intelligenda, ut quantum fieri potest, minus præjudicent Ordinariorum potestati. Ac denique si preces directæ sunt Collatori habenti conferre 4. beneficia, & interea unum illorum beneficiorum fuerit unitum alteri ex illis, non nociturum Precisæ, eò quod tempus datæ in hoc inspicere debeat, tradit *ibid.* Chok.

3. Neque ad beneficia jurispr. Laicalis (intellige dum juspat. competit illis ex fundatione vel dotatione Ecclesiæ; secus si ex præscriptione, consuetudine, vel privilegio. Pirh. num. 368. Chok. pag. 44.) vel etiam mixti (saltem ubi Laici constituant æqualem vel majorem in eo partem; in favorabilibus enim, ut dictum aliàs, semper attendenda est potius qualitas Laicalis, ne Laicus propter Clericum perdat suum privilegium. Auctores iidem, wagn. pag. 490.) siquidem generalis dispositio & indulta pontificia, etiam præstantissimas contineant clausulas derogatorias, & derogationes derogatariorum derogatorias, non extendunt se ad istiusmodi beneficia, & nunquam derogare velle censetur Pontifex dicto juri quanto Laicis ex fundatione, nisi id specialiter & clarè exprimat, uti constat ex dictis aliàs. Chok. pag. 42. Pirh. & Wagn. *ll. cit.*

4. Neque ad beneficia per se, & ex naturâ rei regularia, seu requirentia professionem regularem & religiosam; qualia sunt Præpositura seu Abbatia regularis, Prioratus conventualis habens administrationem, Canonicatus regularis, Monachatus: & sic consuetudine patet, Cæsares non nominare Præpositos, Decanos, Priores in monasteriis, multoque minus Canonicos regulares vel Monachos.

5. Neque ad beneficia, quæ ordinantur ad nudum ministerium canendi vel simile, etiam si de cetero electiva, ut vicariatus chori. Wagn. pag. 489. Pirh. n. 368. Chok. pag. 34.

6. Neque ad beneficia litigiosa; non enim Precisæ tenetur ea acceptare, & si sciens beneficium litigiosum acceptet, debet litem prosequi, ut Chok. *loc. cit.* & generatim gratias expectativas non cadere super litigiosa beneficia, decisum à Rotâ *decis. 28. de concess. præb. in antiquis*, restantur Chok. Pirh. Wagn. *ll. cit.* Quod si tamen lis sit notoriè frivola, preces adhuc locum habent; cum lis injusta & calumniandi causâ intentata non inducat vitium litigiosi, Auctores iidem. Uti etiam, dum lis est solum super possessione beneficii, preces intrant; quia talis lis beneficiorum non denominat litigiosum. Auctores iidem citantes Wagn. *conf. 101. num. 9. & Mandol. ad regul. de surrogandis. q. 13. num. 4.*

7. Neque ad beneficia ad Sedem Apostolicam devoluta; sic enim expressè habet ipsum indultum precum. Pirh. num. 383. Chok. pag. 77.

8. Neque ad beneficia vacantia per resignationem in favorem. Pirh. num. 382. Chok. pag. 74. privilegium enim nominandi ad beneficia vel conferendi non habent locum in iis, quæ vacant per resignationem in favorem; quia resignans in favorem non intendit jus à se abdicare, nisi beneficium acquiratur resignatario à se designato. Paris. *de resign. l. 10. q. 7. num. 22.* apud eosdem. Neque etiam ad vacantia per resignationem simplicem factam in

manibus Papæ. Chok. pag. 36. Pirh. n. 368. Wagn. pag. 494. Secus est de resignatis liberè, & simpliciter in manibus Ordinarii.

9. Neque ad vacantia permutationis gratia. Auctores iidem. *ll. cit.* limitat tamen hoc ipsum Chok. hac ratione; nisi permutatio fieret in fraudem, v. g. si senex in infirmitate permutter cum nepote pingue beneficium cum tenui; cum talem permutationem declaravit nullam Pius IV. in constitut. publicata Anno 1564. 27. Januarii, citat se ipsum in *rr. de permutatione. p. 366. l. per tot.*

10. Neque ad beneficia erecta prius post concessas alicui preces; quod probabile censet Pirh. *cit. num. 368.* Chok. pag. 35. tanquam probabilius præ opposito tenet; tum quia, cum tempore concessarum precum non sit adhuc beneficium, Cæsar non erat mentis ad illud concedere preces; & non entis nullæ sunt qualitates; qualitatesque adjuncta verbo debeat intelligi secundum tempus verbi: tum quia fundatores arcerentur à fundationibus beneficiorum, si simul ac erecta essent, jam deberentur. Ac denique quia concessio precum tanquam odiosa est restringenda.

11. Neque ad beneficia manualia, aut etiam Vicarias temporales; secus est in perpetuis. Chok. pag. 36. & 34. Pirh. *loc. cit.* neque enim manualia veniunt sub expectativis, Staph. *de rit. gratia. §. quinta forma &c. num. 6.* apud Chok.

12. Neque ad beneficia de mensâ, hoc est, incorporata perpetuò mensâ Episcopi, Capituli, aut Abbatis. Auctores iidem.

13. Neque ad exempta, utpote quæ non cadunt sub expectativis. Pirh. *loc. cit.* Chok. pag. 36. citans Gomef. *ad reg. de infirmis. q. 5.*

14. Neque ad commendata. Pirh. & Chok. *ll. cit.* ex Gaspare de Perus. *de reserv. & Gomef. ad reg. de trienn. q. 5.*

15. Neque ad pensiones Ecclesiasticas, nisi dentur in titulum. Auctores iidem ex Gomef. *de annuali. q. 20.*

16. Neque ad solita dari scholaribus ratione studii in aliqua Universitate, nisi dentur in titulum. Auctores iidem.

17. Neque ad Hospitalia, etiam religiosa, nisi dentur in titulum & in perpetuum; alias enim non sunt beneficia. Idem dicendum de Leprosariis & Eleemosynariis. iidem Auctores.

18. Denique multò minus ad officia, quæ cadunt etiam in laicos. iidem. de his quoque omnibus idem ait Wagn. pag. 491.

Quæstio 609. An, si Precisæ nominatus sit ad beneficium simplex, possit illud acceptare, si fuerit interea erectum in curatum?

Respondent negativè Okl. *conf. 53.* & Anchar. *in Clem. unione. n. 37. de concess. præb.* apud Chok. pag. 27. eò quod omnis dispositio intelligenda est rebus sic stantibus. Responder tamen ipse Chok. contrarium; eò quod indultum precum comprehendat etiam curatum; per mutationem autem non extinguatur privilegium; quod est compatibile cum statu immutato.

**

Questio 610. Ad quas personas se extendant preces, seu qui intelligantur in hoc indulto precum per personas idoneas ad hoc, ut iis preces concedi possint?

Respondeo primò: habentem jam ante beneficium in aliqua Ecclesia, cenferi adhuc personam idoneam, ut, ei in eadem Ecclesia ad aliud beneficium concedantur preces cæsareæ, modò tamen hæc beneficia sint talia, ut sine dispensatione Apostolica simul retineri possint. Chok, pag. 74. & ex eo Pirh. n. 382. Wagn. pag. 494. qualia sunt difformia seu diversi generis, ut dignitas & Canonicatus, Canonicatus & Capellania, beneficium curatum & simplex; hæc enim sunt de jure compatibilia, etsi residentiam requirant; cum enim in eadem Ecclesia consistent, potest quis in utroque simul residere, nisi ratione oneris vel ministerii, quod utriusque eodem tempore incumberet, sibi repugnent. Pirh. Wagn. *ll. cit.* Chok. *loc. cit.* citans Abb. *conf. 96. dub. 2. p. 2.* Navar. *conf. 21. de præb. Less. de just. l. 2. c. 34. n. 44.* Garc. p. 11. c. 5. num. 235. quamvis is n. 243. dicat, sac. Congr. Concilii contrarium resolvisse, quam declarationem Pirh. ait vel non esse authenticam, vel non esse receptam.

2. Secundò, adhuc esse personam idoneam, etsi jam habeat beneficia duo, tria aut plura, qualiacunque, cujuscunque valoris in aliis Ecclesiis, modò ratione ministerii vel residentia non sint incompatibilia. Chok, pag. 78. Pirh. Wagn. *ll. cit.* juxta tenorem ipsius indulti precum. Idem est, dum quis jam ante haberet plures gratias expectativas à Sede Apostolica, aut mandata de providendo; quòd idem habetur in ipso indulto. Auctores iidem. Unde jam etiam Precista non tenetur exprimere, neque beneficia, quæ alibi habet, neque expectativas illas. Auctores iidem. Unde jam patet, ampliore favore dignari hos Precistas, quam nominatos ab Universitatibus, utpote qui exprimere debent beneficia, quæ obtinent, etiamsi unicum sit & minimum, ut constet, nam nominandi habeant duas præbendas, aut dignitatem cum præbenda, aut beneficia alia usque ad certam summam. Chok. *loc. cit.* Item plus favoris per hoc indultum habere Executoribus harum precum, quam per *cap. 55. cii. de præb. in 6.* comperit aliis, quibus auctoritate Apostolicâ concessum est, ut alicubi in sua vel alia Ecclesia provideant; nam licet iis in concessione hujusmodi concessum sit, quòd personæ jam beneficiatæ providere possint, restringitur id tamen ad habentes duo solum beneficia sine cura, Wagner. *loc. cit.*

3. Tertiò: personæ idoneæ adhuc sunt, etsi careant qualitatibus secundum statuta & consuetudines Ecclesiarum requisitis, ut si Precista careat nobilitate, certâ ætate, actuali sacerdotio, similive requisito aliquo ex statuto, vel consuetudine alicujus Ecclesiæ. Chok, pag. 75. Pirh. & Wagn. *ll. cit.* restatitque hic, Ecclesiam nobilem vi hujus indulti, denique coactam esse recipere à Ferdinando II. nominatum carentem nobilitate ex ejusdem Ecclesiæ statuto & consuetudine requisitâ. Sed neque opus est, ad istiusmodi inhabilitates per specialia statuta & consuetudines Ecclesiarum introductas dispensatione; cum illa per hoc indultum, & clausulam in eo contentam sublata videantur quòd ad preces cæsareas. Auctores iidem. Ubi tamen illud notandum, quòd ait Chok. pag. 26. quòd dum præbenda v. g. requirit gradum, seu est theologalis,

vel certam aliam qualitatem, non extingui per hoc, quòd vi precum collata sit non habenti illam qualitatem, sed suspendi duntaxat ad tempus, ita, ut prima postea vacans præbenda extra indultum precum debeat conferri Theologo. Idem est de præbenda sacerdotali. Similiter idonea personæ adhuc erunt, etsi careant qualitatibus à jure communi requisitis, v. g. ætate, natalibus legitimis (quæ duo etsi exprimantur in indulto, eadem tamen est ratio de similibus inhabilitatibus. Wagn. pag. 494.) ita, ut v. g. is, qui non est in ea ætate, ut intra annum promoveri possit sacerdos, acceptare tamen possit vi precum beneficium, & Executores illud ei conferre. Restringitur tamen hoc ipsum à Papa in indulto, nimirum ut quòd has inhabilitates à jure communi inductas sit legitime cum his dispensatum, nempe à Papa (quia licet Cæsar possit restituere quòd ad natalia, non tamen id potest in ordine, ut quis sit habilis ad beneficia Ecclesiastica) non enim concessâ potestate conferendi beneficia, hoc ipso cenferi debet concessa potestas dispensandi, aut conferendi ea inhabilibus sine dispensatione; cum ea potestas specialem requirat concessionem. Auctores iidem. Ex quibus illud sequi videtur, posse alicui non habenti istiusmodi qualitates à jure requisitas in sensu composito istius inhabilitatis, adeòque citra ullam dispensationem concedi, & ab eo acceptari has preces, modò sit inhabilitas dispensabilis, tamen in dicto sensu composito, seu citra dispensationem præviam ab Executoribus provideri nequeat de beneficio, in ordine, ad quòd preces sibi concessas habet. Porro hanc quæstionem movet Chok. pag. 75. num. si preces concessa alicui fuerint ante primam consuram, valeant, & nihil ad illam responder, sed remittit ad Imol. & alios in c. 2. de instit. Felin. in cap. cum aded. de rescript. num. 2. Paris. *conf. 125. volum. 4. etc.* proinde, cum ista concessio precum habeat rationem nominationis, videtur in hoc puncto de eâ dicendum, quòd aliàs dictum de nominatione, dum queritur, num sufficiat, ætatem aliàmve qualitatem requisitam adesse tempore collationis seu institutionis, etsi non adsit tempore præsentationis; nisi fortè in hoc sit differentia, quòd nominatio aliàs seu præsentatio non fiat nisi ad beneficia vacantia, preces autem concedantur ad vacatæ, & hinc sufficere videatur Clericatus habitus tempore vacationis beneficii, ad quòd Precista offert Executoribus preces sibi à Cæsare concessas.

4. Quartò: Cæcos, surdos, mutos, aut aliquâ parte corporis vitiatos capaces esse precum Cæsarearum in ordine ad acceptandum beneficium, cui annexus aliquis Ordo actu aut in potentia proxima veluti intra annum suscipiendus, negat Chok. pag. 45. eò quòd, qui repellitur ab Ordine suscipiendo, repellatur etiam à beneficio obtinendo: concedit tamen eos capaces esse in ordine ad obtinenda beneficia, quæ Ordinem annexum non habent, accedente tamen Pontificis dispensatione; cum nemo alius super irregularitate, quæ est ex vitio corporis, dispensare possit; adeòque Precista corpore vitiati beneficium vi precum citra dispensationem papalem acceptare nequeunt, ita ferè ille. Verum hæc ipsa colligenda esse credo secundum corollarium istud paulò ante adjectum.

Quaestio 611. An igitur etiam Caesar concedendo preces, immutare possit naturam beneficii?

Respondet ad hanc quaestionem sub distinctione Chok. p. 26. Caesarem, dum confert, non ut Patronus, id non posse; cum non possit jus acquisitionis Ecclesiae tollere; esset enim species alienationis: item quod limitata potestas translata sit cum suo onere, hinc tenetur providere secundum qualificationem, quae tenebatur Collator ipse, uti & is, ad quem fit devolutio; adeoque providere hominibus illius qualitatis secundum naturam institutionis beneficii. Ac denique quod ubicunque dispositio testatoris est certa respectu certae personae & loci, non potest alterari. Dum vero confert, ut Patronus, posse eum qualitates & conditiones tempore foundationis appositae in totum tollere; cum sola auctoritas, ut Host. in c. cum accessissent. de constitut. & consensus fundatoris vel ejus haeredum sufficiat ad hoc, ut tollatur natura & conditio, aut institutio in ipsa fundatione appositae. Et ut Imol. cum Abb. in cap. fin. de Clericis non residentibus, quod si in institutione beneficii collatio facienda est presbytero, potest cum licentia Patroni super hoc dispensari, ita Chok. verum hoc secundum membrum distinctionis omnino falsum est; cum nequidem fundator ipse, multoque minus successores Patroni postmodum mutare possint leges foundationis, etiam cum consensu Ordinarii, ut supra fusè probatum, ubi actum quid possit Patronus.

Quaestio 612. Num Caesar concedendo preces, de novo apponere possit conditiones aliquas?

Respondeo negativè; quia inferiores, etiam Collatores, debent conferre purè, nisi fortè adji- catur conditio, quae de jure inest. Chok. pag. 27.

Quaestio 613. Cum Caesar ipse vi indulti precum non habeat potestatem conferendi, sed solum nominandi, ut dictum supra ex Wagn. pag. 490. Pirh. loc. cit. n. 368. & Chok. pag. 1. à quibus Precista sint instituendi in beneficio, seu à quo ipsis conferendum beneficium in Ordine ad quod preces impetrantur, an is sit ordinarius Collator, an Executor à Caesare constitutus?

1. Respondet primò Wagn. pag. 495. id spectare ad Executores illos, dum ait: stando in textu indulti, nisi aliud habeat consuetudo, caesareas literas à Precista primùm offerendas fore Executoribus à sua Majestate deputatis, qui nullo deprehensio substantiali vitio beneficia ipsis canonicè conferant, & postea preces caesareas Ordinariis Collatoribus, ad quos spectat, porrigant, à quibus Precista recipi debet, & in possessionem induci. Hujus suae sententiae hanc dat rationem; quod Papa in ipso indulto velit, ut provisio canonica precedat receptionem, hoc est, missionem in possessionem, dum ait: postquam ipsis canonicè provisum fuerit, recipere & admittere teneantur: hanc verò receptionem solam Ordinariis injunxit; cum in toto indulto nullibi dederit potestatem conferendi iisdem Ordinariis seu Collatoribus.

2. Respondet secundò contrarium, & fortè probabilius Engels ad rit. de prab. n. 71. eò quod ex

binis earum precum formis, Rudolphi nimirum & Ferdinandi Caesarem, quas in praem. pag. 4. & 5. recitat Chok. ubi preces fuerunt expressè ad Ordinarios directae Collatores, itaque ab Imperatoribus pro collatione & provisione Praecista faciendae requisiti; adeoque vel ex hac practica observantia sufficienter colligatur sensus verborum illorum indulti: nec non personas ipsas ad hujusmodi beneficia, postquam ipsis de illis canonicè provisum fuerit, recipere & admittere debeant, & teneantur, esse hic: postquam per Ordinarios, ad quos preces per Caesarem diriguntur, examinatis qualitatibus praecista & ceteris, quae canonica institutio requirit, provisum illis fuerit, vel his recusantibus, aut forsitan circa beneficia reservata, quae ad eorum collationem non spectant, per Executores caesareos, juxta earundem precum tenorem (juxta quem sane non est, si, dum Imperator in literis expressè & directè requirit Ordinarii collationem in beneficio ad illum spectante, praecista, eo neglecto, hanc collationem petat ab Executore) recipere debeant, scilicet ad actualem possessionem eisdem Ordinariis Collatores, vel ad quos ea in possessionem missio pertinere solet. Sed neque, ut addit Engels, videtur fuisse Papae intentio, Ordinariis adimere suum jus conferendi, eisque praefere extraneos Executores, quod utique non raro discordias & confusiones moveret. Eandem cum Engels sententiam tenet Pirh. nu. 375. inquit: quia Ordinarii Collatores non facile parebant huic indulto primariae precum, Papam constituisse delegatos suos pro executione nominationis caesareae, ut compellant Ordinarios ad conferendum: quamvis n. 384. expressè teneat contrarium, dum inquit: Executores deputati à Caesare debent iis, qui ab illo nominati sunt ad beneficia, conferre & assignare beneficia, & postquam illis canonicè provisum est, Collatores eisdem recipere & admittere debent; adeoque collatio semper fit (hoc est demandatur faciendae) Executoribus, collatoribus verò nudum receptionis seu installationis ministerium. Idem cum Engels tenet Chok. pag. 26. (quamvis obcurtius loquatur, & velit receptionem, & admissionem haec, de qua in indulto, esse receptionem collativam juris in beneficio, sive accipi pro ipsa institutione, seu collatione; adeoque Praecista non egere ulterius alicujus operae vel gratiae, nisi ad actum possessionis corporalis, in qua tantum consistit executio facti) dum ait: mentem Pontificis esse, ut ipsi Ordinarii praecistis provideant & beneficia conferant per collationem, videlicet receptivam, vel receptionem collativam.

Quaestio 614. Executores precum harum, à quo, & quales constituendi, & quae eorum potestas?

1. Respondet ad primùm: Pontifex generatim pro nominationis caesareae executione delegatos suos constituit, seu haberi vult, quos Caesar Executores deputavit. Wagn. pag. 492. Pirh. n. 375. Imperator verò auctoritate pontificia seu concessa sibi Pontifice in specie hos Executores constituit, denominando certas aliquas personas Ecclesiasticas. Potèstque proinde Caesar, Executor à se denominato mortuo, antequam preces seu denominatio sortita effectum, deputare & substituere alium & alium, donec preces plenè sortita effectum. Pirh. & Wagn. ll. cit. Aitque Pirh. aliud dicendum, si

Exe-

Executores non à Cæsare ex concessione Papæ, sed ab ipso met Papâ in particulari deputati essent; tum enim, iis mortuis, recurrendum ad Papam, à quo tum nulli alii potestas deputandi Executores concessa foret. Quod si tamen sub nomine dignitatis alicui demandata Executio, tunc, quia dignitas non moritur. *c. gratiosè. de rescrip. in 6. is*, qui ad eandem dignitatem subrogabitur, exequi possit, juxta *c. quoniam. de offic. delegati. Chok. pag. 55.*

2. Respondeo ad secundum, hos Executores esse debere personas Ecclesiasticas in dignitate constitutas, vel personatum obtinentes, vel Canonicos Ecclesiarum Cathedralium; cum his solis causæ auctoritate literarum Sedis Apostolicæ vel Legatorum ejusdem committi possint, juxta *c. statutum. de rescrip. in 6. Chok. pag. 52. Pirh. & Wagn. loc. cit.*

3. Respondeo ad tertium, posse imprimis hos Executores constituere subexecutores, cum habeant jurisdictionem delegatam à Principe, videlicet Papâ; dummodò tamen isti subdelegati seu subexecutores habeant illas qualitates, quæ requiruntur in delegato vel Executore. *Chok. pag. 55. Pirh. & Wagn. l. cit.*

4. Dein possunt dicti Executores ex auctoritate pontificia contra quosvis Collatores, Episcopos quoque & alios, ad quos preces directæ sunt, etiam per censuras Ecclesiasticas procedere, ut preces ad effectum redigantur. *Engels loc. cit. num. 71. Pirh. num. 384. ubi ex Chok. pag. 78. addit, quod hi Executores sine justa causa contradicentes executioni precum possint excommunicare, & tunc eo ipso cadant jure, si quod in illo beneficio habeant. Idem habet pag. 83. citatque pro hoc Paris. de resign. q. 7. num. 169. Non tamen poterunt Executores hi excommunicare contradicentes de jure, dum allegant justam causam, non parent literis Executoris. *Chok. cit. pag. 85. An verò pari modo per censuras possint procedere contra Exemptos, ad hoc non respondet Chok. sed remittit ad fratrem suum Erasmus Chok. qui hanc questionem expressè tractavit in tract. de jurisdic. Ordinar. in Exemptos. p. 4. 9. 64.**

5. Denique non posse hos Executores, posito etiam, quod ipsi per se conferre possint Precistis beneficia, siue sint ad providendum, recipere resignationem alicujus volentis in eorum manibus resignare, ut recepta provideant, tradit *Chok. pag. 83. ex Paris. de resign. l. 7. q. 22. eò quod necesse sit, ut expressè committatur receptio resignationis, juxta C. dudum de preb. in 6. & Coraf. de benef. p. 1. c. 8. num. 17. quem citat Chok.*

Questio 615. Num Executores harum precum (idem ferè est de ipsis Collatoribus) possint exequi, seu nominatis conferre post obitum Imperatoris, re adhuc integrâ, hoc est, nullâ adhuc factâ acceptance Precistæ ad beneficium vacans, dum in vivis adhuc esset Imperator ?

Responder primò *Chok. pag. 53. negativè*, dicitque esse aliud querere, an gratia re integrâ expiret morte pontificis; aliud, an preces hæc expirent morte Imperatoris, quod posterius affirmat, & plura pro hoc assert. Primo quod privilegium personale (quale est illud precum) sequatur personam, & cum eâ extingatur, juxta *C. privilegium. de reg. jur. in 6. non enim queritur, an illud*

privilegium concessum Cæsari expiret morte Cæsaris, & non transeat ad successorem in Imperio; quod idem est cum illo; privilegia contra jus commune, quale est illud precum, non extendunt se de personâ in personam, etiam ex identitate rationis &c. Efficacius est illud, quod mandatum factum per Legatum de providendo certæ personæ de beneficio tunc vacante, moriente legato ante mandari Executionem ipso jure expiret, juxta *c. presenti. de off. leg. in 6. & c. si cui nulla. de preb. in 6. ergo multò magis expiravit gratia precum à Cæsare concessa, re adhuc integrâ, seu nullo adhuc beneficio vacante, vel etiam nequidem adhuc insinuatione ullâ factâ Executori vel Collatori. Sic docere ait *Gigas de pens. q. 91. num. 4. Mandol. ad reg. 10. Cancell. q. 2. n. 4.**

2. Responder tamen secundò idem *Chok. pag. 55. has in contrarium adducendo rationes. Primò quod commissio data Cæsari non reguletur adinstar mandati, quod re integrâ expirat morte mandantis, sed adinstar gratiæ seu privilegii personæ Cæsaris facti, quod perpetuò durat, & non expirat morte concedentis, ut videre est apud *Bursat. conf. 29. num. 5. Verum ipsa preces concessa à Cæsare Precistæ videntur se habere, & consequenter regulari, per modum mandati; cum iis mandetur Executoribus & Collatoribus, ut ipsi provideant de vacaturo. Secundò, quæ ratio est melior, & facit hæc secundam partem probabiliorè; per nominationem Cæsaris, seu per concessionem precum factam Precistæ res desit esse integrâ, quia aliquid captum fuit, licet necdum consummatum. Item Precistæ per acceptationem hujus gratiæ precum facit, ut res non sit amplius integrâ, ut *Paris. conf. 145. num. 14. vol. 1. Old. conf. 229. Mohed. decis. 354. apud Chok. qui addit, huic dispositioni juris videri suffragari observantiam: & in dubio gratia Principis ceteri debet perpetua, juxta *Bursat. conf. 30. num. 4. adeò que licet privilegium hoc Cæsari à Papâ datum expiret cum Cæsare, non tamen privilegium à Cæsare datum Precistæ expirat cum Cæsare.****

Questio 616. Quando nam, siue intra quod tempus hi Executores debeant exequi gratiam illam precum ?

1. **R**espondeo primò: Executor, etiam datus ad providendum de beneficio, quod impetrans duxerit acceptandum, non potest illud ei conferre (vel etiam dum Executor non est ad providendum, facere conferri) priusquam ille acceptavit, seu declaravit, se illud petere. *Chok. pag. 52.*

2. Respondeo secundò: debent providere aut facere provideri Precistis infra mensem, postquam ipsis vacatio hujusmodi beneficiorum innotuit, & illi ea acceptarint, seu duxerint acceptanda, conferetque Executor beneficium (intellige dum est ad providendum) etiam illo, ad quem alias spectat collatio, non vocato aut monito; cum is tunc sit merus Executor. *Chok. ibid.*

Questio 617. An Imperator hoc suum privilegium seu indultum precum cedere etiam possit alteri, ita ut non solum nominati à Cæsare, sed etiam nominati ab iis, quibus Cæsar hoc jus nominandi concessit, frui possint gratiâ precum ?

Respon-

Respondeo affirmativè; cum, ut Felin. in re-
p. v. *denominatus de mandato*. nominatus de
mandato alterius censetur nominatus à mandante.
Chok. pag. 21. testans sic illud cessum à Ferdinando
Cæsare Electori Coloniensi, ita ut nominati ab hoc
Electore censentur nominati à Cæsare.

*Questio 618. An Cæsar, postquam uni con-
cessit preces, seu unum nominavit, possit à
prima nominatione resilire, & nominare al-
ium; vel etiã absq; eo, quod resiliat à primo,
alium illi substituere, puta, dum Precista est
mortuus, vel renunciavit gratiæ?*

1. **R**espondeo primò non posse sine omni causâ;
quia, licet princeps possit sine omni causa su-
um privilegium revocare, ut Felin. in c. *qua in Ec-
clesiarum. de constitut. num. 55.* dum tamen alicui be-
ne merito donat vel concedit (ut Cæsar facit Pre-
cistæ) non debet facultas hujusmodi, seu donatio
auferri iterum ab eo sine causa, juxta L. *Aquil. & L.
si pater. ff. de donat.* & Baldum. in L. *qua ex relationi-
bus. c. de LL. & alios apud Chok. pag. 32.* qui tamen
id intelligit, si jus aliquod quæsitum precistæ, uti
id factum videretur, dum is preces illas acceptavit;
eò ipso enim jus acquisivit petendi primum vaca-
turum: secus si nomen tantum in rotulo relatum,
de quo paulò post.

2. Respondeo secundò, eum posse variare
exemplo Legati de latere, qui postquam reserva-
vit sibi beneficium pro certâ persona, potest id re-
vocare, & alteri conferre; tum quia per hujusmodi
nominationem non acquirit jus in beneficio, sed
solum jus implorandi officium Executoris, ut sibi
provideat, vel providere faciat: tum quia exspe-
ctativa omnes sunt odiosæ, adeoque res censetur
manere integra, dum quis nominatus est ad bene-
ficium vacaturum. Unde etiam talis nominatio
vim non habet præsentationis factæ ad beneficium
vacans, utpote quæ revocari nequit; cum non re-
linquat rem amplius integrâ. Chok. pag. 22. &
ex eo Pirh. num. 372. wagn. pag. 491. Videnturque
hæc procedere etiam, ubi nomen Precistæ jam re-
latum est in albo seu rotulo Cæsareo, unde sic inscri-
pti & nominati dicuntur expectantes; quia ex eo
non acquiritur jus in re, nec ad rem; cum sit tan-
tùm nuda annotatio ad principis memoriam. Chok.
pag. 23. Sed quid si nominatus jam curasset desu-
per solenni ritu literas Cæsareas expedire? videtur
adhuc idem esse; cum per hoc plus juris non acqui-
siverit: sed neque scriptura sit de essentia, sub-
stantia, & valore gratiæ. ut Abb. in c. *nostri. de electi.*
Archid. & Jo. And. in *proem. Sexti Decretal.* Et si
necessaria sit ad illius probationem; & quæ in præ-
sentia principis disponuntur, æquè servanda sint,
five non sint. c. *institutionis. 15. q. 2.* Unde jam et-
iam censet Chok. pag. 22. quòd si quis Cæsar hodie
nominet unum, & cras secundum, & hic secundus
curet ritu solenni desuper expediri literas Cæs-
areas, hunc secundum non esse præferendum primo.

3. Respondeo ad secundum: si preces alicui
concessæ non sint sortitæ effectum ob mortem Pre-
cistæ, vel quia Precista non admittit gratiam seu no-
minationem sibi factam: vel nominatus expressè vel
tacitè (puta, quando ob negligentiam inducitur præ-
sumpta renunciatio, v. g. si intra mensem non ac-
ceptet, ut hic statuitur, de quo postea; quando enim
quis tenetur ad factum limitato tempore, si non facit,
probaturnegligentia, & ex eâ tacita juris renunciatio)

renunciat nominationi aut precibus, potest Cæsar
nominare alium & alium, donec preces illæ sortitæ
sint effectum. Pirh. nu. 373. wagn. pag. 491. Chok.
pag. 24. & 26. qui etiam pag. 25. ait, idem posse Cæs-
arem, nimirum surrogare alium, dum beneficium,
ad quod Precista nominatus est, eique exinde colla-
tum, fiat litigiosum, & pendente lite Precista mori-
atur, aut cedat juri suo; quemadmodum, dum E-
lectus lite pendente moritur, aut cedit, vel electioni
non consentit, electio revertitur ad Eligentes. Nec
obstat, quòd sic jura statuunt de Electoribus vel
Collatoribus Ecclesiasticis; quia idem servandum
in Cæsare; cum & ille jus suum metiatur à Papâ,
à cujus indulto fit, ut beneficium, ad quod nomi-
navit, maneat affectum Cæsari, usque dum nomi-
natio plenum suum ac pacificum sit sortita effe-
ctum: & sanè aliàs vix unquam Precista esset paci-
ficus possessor, cum ordinarii Collatores, utpote
summe odio prosequentes Precistas, semper face-
rent eis molestias, hoc non facturi, dum vident,
quòd si lite pendente moriatur Precista, collatio
precum ad Cæsarem revertatur, itque surrogare
possit alium.

*Questio 619. Quid, si Cæsar pluribus si-
mul conferat preces ad eundem Collatorem,
seu idem beneficium, quis præferendus?*

1. **R**espondeo primò, dum ex scriptura seu cli-
pomatibus de eadem data, vel etiam aliunde
constat, quis eorum prius in album Precistarum
sit relatus, hic præferendus erit, cum qui prior est in
scriptura, etiam prior sit in tempore, juxta leg. *quo-
ties. c. de usus.* Chok. pag. 23.

2. Respondeo secundò: qui prius Executori
præsentavit diploma precum, præferatur alteri, cui
de eadem data facta est collatio precum. Chok.
pag. 24.

3. Respondeo tertio, præferendum illum, in
cujus diplomate inserta est clausula motus proprii,
vel clausula: *etiam si alteri contulerimus*: ea enim
denotat gratiam alterius esse posteriorem.

4. Respondeo quarto: dum unus à Cæsare est
denominatus, alter ab eo, cui Cæsar hac in re par-
tes suas commisit, nec constat de prioritare tempori-
s, præferatur, qui à Cæsare nominatus. Chok. *ibid.*
De cetero notanda hic, quæ dicta sunt supra de Pa-
pa concurrente cum Ordinario.

5. Denique, si Cæsar uno eodémque verbo pri-
marias nominationes seu preces conferat duobus
pro eadem Ecclesiâ, neutra collatio valet; cum defi-
ciat potestas, & consequenter etiam voluntas,
Chok. *ibidem.*

*Questio 620. An, & qualiter Cæsar simul,
vel etiam successivè nominare possit unum
eundémque ad plura beneficia?*

1. **R**espondeo primò: posse Imperatorem ali-
quem nominare simul, hoc est, in continenti
uno eodémque contextu, nullo interposito tempo-
ris intervallo, etsi unum fiat post alterum, ad plura
beneficia in diversis Ecclesiis contenta, v. g. ad Ca-
nonicatum in Ecclesiâ, Monasteriensi, Hildesien-
si, Paderanâ: quin & ad diversa, eaque incompati-
bilia, & in eadem Ecclesiâ dum spectant ad diver-
sos Collatores, v. g. ad Decanum, vel Prælatum ali-
um ejusdem Capituli. Et tot in eadem Ecclesiâ
Collatores gravari possunt, quot in eadem reper-
iuntur, modò tamen singuli, qui gravantur, saltem
4. bene-

4. beneficia conferre habeant. Chok. pag. 48. atqui in hoc casu tot censentur nominationes, quot beneficia, licet uno diplomate comprehensa. Chok. *ibid.* & ex eo Wagn.

2. Respondeo secundò: posse quoque Casarem idem facere, hoc est, distinctis & interruptis ex intervallo temporibus, quo casu qualibet denominatio distinctum diploma requirit. Auctores iidem. Verùm tamen in his omnibus casibus, sive nominationes factæ simul, sive successivè, acceptatione unius beneficii, v. g. Canonici in Ecclesia Monasteriensis, cetera omnes nominationes consumuntur, sive extinguuntur. Auctores iidem juxta tenorem ipsius Indulti; neque enim ideo plures nominationes eidem personæ conceduntur, ut plura illi concedantur beneficia, sed ut citius & certius pluribus Ecclesiis assignatis eveniat alicujus beneficii vacatio, & consequenter obtentio. Pirh. n. 370.

3. Potest nihilominus Cæsar post extinctionem harum priorum precum, alias de novo concedere preces eidem ad eandem Ecclesiam, eodemque Collatores, illà & illo excepto Collatore, à quo jam obtinuit beneficium vigore priorum precum; cum idem Collator, precibus effectum fortitis, gravari denuò nequeat; possit autem gravari denuò is, apud quem effectum nunquam adhuc habuerunt. Pirh. *loc. cit.* Chok. pag. 49. Et qualiter proinde denuò gravari non poterit Collator Ordinarius, ad quem in specie directæ preces, vi quarum precipua quoque acceptavit beneficium ad ejus collationem spectans, dum is dein renunciavit huic à se factæ acceptationi, eò quòd jam hoc ipso nominatione facta à Cæsare habuerit effectum suum (si non ultimum, qui est ipsa collatio) nimirum acceptationem, ita ut nihil ex parte collatoris defuerit, quò minus Precista obtineret beneficium. Chok. pag. 107. juxta decis. Rota 22. in antiq. & Felin. in c. innovamus. de treugis notab. 5. apud eundem. Neque per hoc juris communis dispositioni ratione pluralitatis beneficiorum creabitur præjudicium; cum per affectationem secundum beneficii vacet prius habitum. Wagn. pag. 491. Pirh. *cit.* n. 370. Chok. pag. 49.

4. Porrò observandum hic, quæ est postrema in indulto precum limitatio, quòd Canonici & præbenda, dignitas sive personatus, administratio sive officium in una Ecclesia habeantur pro uno beneficio, ac proinde non posse Casarem unam personam nominare in eadem Ecclesia pro Canonatu, alteram pro præbenda, aliam pro dignitate, officio aut administratione annexa (tamen si alias vigore mandati Apostolici provideri alicui possit de Canonatu in præsentem, de præbenda verò in futurum, vel contra) idque statutum, ne Ecclesiæ nimium graventur. Auctores iidem.

Quæstio 621. Intra quod tempus teneatur, & possit Precista acceptare beneficium, & quid, si id negligat?

1. Respondeo ad primum, teneri Precistam intra mensem, postquam vacatio beneficii, ad quod etiam in genere nominatus fuit, ipsi innouit (ita ut probabiliter hic mensis incipiat currere à die vacationis notoria in loco vel Ecclesia beneficii, nisi fortè Precista alleget & probet absentiam, vel aliam justam causam ignorantia. Chok. pag. 66. & ex eo Wagn. pag. 493. & Pirh. num. 378.)

P. Leuen. Fori Benef. Tom. II.

beneficium vacans (intellige non tantum per obitum, ut Pirh. n. 377. sed & per resignationem libere factam in manibus Ordinarii) acceptare, hoc est, declarare per se (vel per alium, etiam laicum, nempe procuratorem, habentem ad hoc speciale mandatum, juxta Covar. l. 3. var. res. c. 16. Auctores iidem: non tamen per substitutum ab hoc procuratore, nisi is haberet potestatem substituendi. Chok.) quod vigore precum Imperatoriarum petat hoc beneficium, idque quia diuturna vacatio dispendiosa est Ecclesiis, Pirh. Wagn. *loc. cit.* Chok. *loc. cit.* ubi etiam, quòd, si dum invalida fuisset acceptatio, utpote facta per invalidè substitutum, aut non habentem speciale mandatum ad hoc, sufficiat rati habitio Precistæ facta intra terminum ad acceptandum. Unde jam etiam tenetur ante elapsum mensem rescriptum precum insinuare ordinario Collatori, cui alias ligatæ non essent manus, postetque vacante beneficio illud conferre alteri. Auctores iidem. Chok. pag. 73. citans Germon. de indultis Card. Et si Episcopus collator esleg; eo absente, insinuatio fieri potest ejus Vicario (ita etiam, ut, si postea Ordinarius conferat alteri, non valeat collatio, etsi dicat, se ignorasse insinuationem factam Vicario suo. Chok. *ibid.* citans Rebuff. de nomin. q. 14. n. 60. & Rotam) Auctores iidem. Quin & Vicario, etiam si is non esset in Diocesi; cum, quæ sunt voluntariæ jurisdictionis, possint exerceri extra territorium. Chok. *ibid.* Et, si Collator esset Capitulum, deberet fieri insinuatio in Capitulo, Canonicis capitulariter congregatis; cum singuli Canonici seorsim Capitulum non repræsentent. Auctores iidem.

2. Porrò tempus illud mensis non currere minori vel legitime impedito (modo impedimentum non sit affectarum) durante minore ætate vel impedimento, probabile censet Chok. pag. 72. & ex eo Pirh. & Wagn. Et licet aliàs minor in spiritualibus habeatur pro majore, juxta c. ex parte. de rest. spoliar. & cap. ult. de judic. in 6. censeturque sui juris, sicut filiusfamilias quòd ad peculium castrense, quia id tamen locum habet tantum in merè spiritualibus, ut sunt ingressus in religionem, votum, matrimonium, non verò in iis, quæ spiritualibus tantum annexa, ut beneficia, in his contra minorem non currit tempus præscriptionis, aut certe conceditur ei restitutio in integrum, juxta Covar. l. 1. var. c. 4. n. 2. Chok. pag. 72. Pirh. n. 381. Wagn. pag. 494.

3. Respondeo ad secundum, nihilominus re adhuc integrâ, id est, adhuc vacante beneficio, probabile est, Precistam post mensem elapsum, etiam, dum sciens vacare, ex negligentia non acceptavit, ut expressè Pirh. n. 378. Chok. pag. 45. posse acceptare illud beneficium, idque propter clausulam extraordinariam adjectam in ipso indulto precum §. fin. ubi dicitur, quòd non obtent Precistæ, quæ alioquin per constitutiones Apostolicas requiruntur de insinuatione & publicatione gratiarum expectatarum, & diligentis desuper faciendis in favorem ordinariorum Collatorum; dum aliàs, si tales clausulæ derogatoriæ non essent, Precista excideret suis precibus, qui intra mensem per se, vel per alium beneficium non acceptaret; quia non acceptando intra tempus præscriptum, non observaret formam literarum Apostolicarum, & per consequens actus esset nullus, & secundus impetrans præferretur primo, Engels, Pirh. Wagn. ex Chok. pag. 67. ubi etiam, quòd impetranti incumbat

A a

cumbat

cumbat onus probandi acceptationem in tempore factam; quia ubi certum & limitatum tempus, vel alia qualitas est fundamentum intentionis, sive Actoris, sive Rei, oportet, quod illud tempus & illa qualitas probetur per eum, qui se in illa fundat.

4. Porro posse nihilominus eidem Precista, qui ob negligentiam excidit precibus, pro eodem beneficio conferri denuo preces, non secus ac alteri, donec forriantur effectum, tradit Wagn. pag. 493. & sic non hoc ipso, quod Precista neglexit preces intra mensum insinuare Collatori, hic non erit impofterum liber, ita ut nullis amplius precibus gravari possit.

5. Respondeo tertio: quod, si Precista neglexit acceptare beneficium primum vacans, poterit adhuc petere secundum vacans (idque, sive primum vacans jam collatum fuerit, sive non) quia Papa in indulto relinquit in arbitrio Precista, acceptare beneficium vacans, quandoque & quodcumque maluerit, aut duxerit acceptandum; adeoque poterit acceptare primum vacans, si velit; vel si non velit, potest expectare secundum, illudque expectare, & si nec illud velit, potest expectare tertium, & sic de ceteris. Chok. pag. 68. & ex eo Wagn. Pirh. Sed neque hic obstat *c. si Clericus. de prob. in 6.* ubi mandatum, ut alicui de beneficio proximo vacaturo provideatur, intelligitur de primo, quo neglecto censetur extincta gratia; cum hic textus ex mente Gl. *ibid. v. si Clericus.* accipiendus sit, & locum habeat, si mandatum sit restrictum ad beneficium primum vacaturum, quasi illud verbum proximo idem significet, quod primum, sicutque mandati Apostolici termini strictè observandi. Engels de prob. n. 71.

6. Respondeo quarto: quod, si tamen, postquam primum vacans acceptavit (accipiendo tamen acceptavit, non pro acceptatione collationis sibi facta de primo vacante; indubitatum enim est, non posse eum tunc variare vi earundem precum; sed has extinctas esse, & vim suam amisisse; sed pro declaratione facta Collatori, se illud petere seu vellet) dein ab illa acceptatione tacite vel expressè refiliat, non potest beneficium aliud de novo vacans vi earundem precum acceptare. Chok. pag. 68. Pirh. n. 379. Wagn. loc. cit. qui tamen, ut rectè advertit Engels, primitus male confundunt negligentiam petendi primum beneficium vacans cum hac variatione super acceptatione jam facta. Quin & non posse in hoc Collatorem illum gravari novis precibus, dictum est ante ex Chok. pag. 107. Limitanda tamen responsio, ut non procedat primum, quando primus actus fuit invalidus; dispositio enim loquens de actu intelligi debet de primo actu valido, adeoque per acceptationem invalidam dispositio seu facultas acceptandi non extinguitur. Secundò quando acceptans non posset consequi beneficium illud, quod acceptavit. Tertio, quando per errorem elegit seu acceptavit alteri jam debitum; vel beneficium simplex pro dignitate. Quarto, quando Precista in ista acceptatione sua protestatur, quod non intendat acceptare beneficium, nisi quatenus sibi de jure debetur, & in quantum pacifice potest obtinere illius possessionem. Pirh. Wagn. *ll. cit.* Chok. pag. 71. & 69. Unde

7. Respondeo quinto: quod si Precista acceptavit, seu petit sibi conferri beneficium, dicens vacare per obitum Petri, cum tamen vacet per obitum Pauli, nequit variare; valet siquidem ista acceptatio, modo constet de corpore beneficii, quia

demonstratio non vitiat actum, si de corpore, seu re constet, juxta *l. demonstratio. ff. de condit. & demost.* Neque ab impetratione seu provisione beneficii (quæ imperatio taliter facta, nimirum, dum in supplicatione narratum beneficium vacare per obitum Petri, cum re ipsa vacet per obitum Pauli, non valet, etiam si de cetero apponatur clausula: *sive per obitum Petri, aut quovis alio modo vacet*: quia expresso uno modo vacandi, non venit alius modus per obitum alterius personæ, quæ expressa fuit, juxta *cap. statutum. de rescript. in 6.*) arguendum est ad acceptationem, de qua hic, quæ non est nisi quædam voluntatis declaratio de acceptando beneficio, si conferatur, & solum tendit ad executionem gratiæ. Auctores iidem *ll. cit.*

Questio 622. An Collatores preces has sibi insinuatæ admittunt, & nulli alteri, quam Precista, beneficium conferre teneantur & cogantur?

1. Respondeo ad primum affirmative; sunt enim hæc preces armatæ, & prævalent cuivis juri conferendi, presentandi, nominandi aliorum, & hinc rejici nequeunt, obistente nimirum mandato Papæ. Wagn. pag. 490. cogendi enim per censuras ab Executoribus, si nolint. Unde, dum Collatores aliqui has preces non admittunt, etiam quò ad Ecclesias & Collegia, quæ aliis in rotulis seu registris precum Imperialium in Cancellaria Cæsarea comperiantur (ut inter ceteros de Ducibus Julia, Clivia, & Comitibus Flandriæ, qui diversas Ecclesias habent, in quibus ad ipsos solos Canoniatuum & præbendarum collatio pertinet teste Cranzio in *Ecclesiastica Saxonum Histor.* memorat Chok. pag. 3.) ii, etiam Episcopi, quandoque se potissimum fundant in jurep. laicali, eò quòd ex bonis suis patrimonialibus, aut majorum suorum tales Ecclesiæ, seu Collegia fundata & dotata sint. Chok. *ibidem.*

2. Respondeo ad secundum, quòd sequitur ex dictis; non posse Collatores alteri quam Precista debito tempore requirente beneficium conferre, utpote quòd per preces has interpositas redditur affectum, ita ut si collator, etiam ignoranter, illud contulerit alteri, invalida sit collatio propter decretum irritans in indulto contentum, quòd etiam ignorantes ligat, ne quoquo modo tali dispositione contraveniri, & ubi contraventum, nihil actum censetur. Chok. pag. 95. Engels ad *rit. de prob. n. 71.* adeoque Precista requirente, collationem à se facta collator corrigere debet, eique de novo valide conferre; cum melius sit corrigere se ipsum, quam corrigi. *§. 1. authent. de nupt.* Et non præstet impedimentum, quòd de jure non sortitur effectum. Chok. pag. 72. Insinuat nihilominus idem Chok. pag. 62. contrarium, nimirum potestatem Ordinarii non esse ligatam, quò minus, antequam ei debetè insinuatæ sunt preces, conferre possit beneficium, & valeret collatio, prout valet collatio Ordinarii facta, antequam ipsi mandatum de providendo alicui à Papa concessum insinuetur, juxta Gloss. quam citat Chok. in *c. fin. de prob. in 6.* licet secus esset, si Papa reipsa jam Canonicum aliquem creasset, & mandasset illi provideri de prima præbenda vacatura; tunc etiam ignorantis Ordinarii manus ligata forent. *c. si postquam. de prob. in 6.* quòd in precibus non fit, sed tantum provisio in futurum mandatur, nullo jure de presentè collato Precista. ita

ita Chok. Quòd si Ordinario negligente aut recusante Precista conferre, hic recurrit ad Vicarium Ordinarium, qui ignarus collationis ab Ordinario facta alicui, idem beneficium conferat Precista, & tertius quoque interim illud idem beneficium impetrat à Papa, præferendam à Vicario isto factam collationem, si contulit, uti Executor Apostolicus vigore precum, asserit Chok. pag. 72. eò quòd licet Vicarius non possit expedire ea, quæ sunt meræ gratiæ, potest tamen expedire, quæ sunt Justitiæ & necessitatis, & sic supplere moram Ordinarium. Quòd si collator latitat, aut aliàs obster, quòd minus ei fiat insinuat precum, perinde erit, ac si facta fuisset; cum pro citato habetur, qui se occultat, vel impedit, ne possit citari, juxta *c. quoniam frequenter. ut lite contestat. c. 1. de foro competente.* Chok. pag. 78. Porro num mortuo ante collationem Imperatore Collatores adhuc conferre possint, & consequenter teneantur, ad hoc, inquam, responsum est supra.

Questio 623. An Decanus & Capitulum, dum Collatores non sunt, impedire possint Precistam, denegando illi possessionem (dum missio in possessionem ad illos spectat) si iis constet de injuria & defectu tituli, v. g. propter incompatibilitatem beneficiorum?

R^Espondet negativè Chok. pag. 79. hac ductus ratione, quòd imprimis, licet beneficium haberi non possit, nisi præviâ institutione canonicâ & legitimo titulo, possessio tamen potest transferri sine eo. ut Abb. in cap. literis, de restit. spoliat. cum, quòd beneficium obtineri nequeat absque titulo, id solum verum sit respectu juris, non verò respectu possessionis, quæ plus facti quam juris habet. Unde fit, ut exceptiones concernentes titulum non impediunt immisionem in possessionem. Deinde quòd Precista hoc ipso, sive ex concessione precum Cæsarearum ei facta habet titulum coloratum, qui sufficit ad tollendam omnem intrusionem, juxta decis. Rotæ, quam citat, validisque satis est, ut Decanus & Capitulum adstringantur ad illius receptionem; cum illud non habeat nisi nudum installationis ministerium, & nequaquam cognitionem causæ, uti eam haberet, si haberet liberam collationem, adeoque posset se opponere & appellare, & interim conferre, ut Ruzæus *tr. de jure Regal. privilegio 6.* quem citat Chok. *ibid.* Proinde tenetur recipere Precistam, salvo jure cujuslibet; quia non spectat ad Capitulum cognoscere de viribus tituli, & titulus provisi non habetur in consideratione in nudo ministerio facti & possessionis, ut Philip. Prob. *tr. regal. q. 36.* citatur quoque ab eo, sed est hoc Executoris, qui juri tertii non derogat, & coram quo, si tertius opponat exceptionem, ejus est videre, num sit relevans, nec ne.

Questio 624. Quanam in illo indulto precum concessio Imperatori à Papa continetur clausula derogatoria eorum, quæ eidem indulto obistere possent?

R^Espondeo hæc sequentes. Primò derogat Papa Constitutionibus Apostolicis de non utendo gratis expectativis.

2. Secundò, literis expectativis concessis in P. Leuren, *Fori Benef. Tom. II.*

forma pauperum, juxta *c. si pauper. de præb. in 6.* sive mandatis de providendo pauperibus Clericis non habentibus beneficium; item literis de providendo personis illustribus aut graduatis, ita ut omnes hujusmodi literæ non obstant precibus Cæsareis, si contingat, illas concedi super talibus beneficiis, quò minus dictæ preces fortiantur suum effectum.

3. Tertio, regulis cancellariæ quocumque publicatis & publicandis, quibus expressè & speciatim derogari debet; quia per clausulam generalem derogatoriam: *non obstantibus constitutionibus Apostolicis*; non censetur derogatum nisi constitutionibus ordinariis, non extraordinariis, quales sunt Extravagantes & regulæ cancell. atque ita etiam derogatum regulæ undecimæ, quæ est revocatoria expectativarum, sive per quam Papa statim post assumptionem suam revocat omnes expectativas, non sortitas in aliqua parte effectum: ita ut hac regulâ non obstante, preces fortiantur suum effectum, etiam post obitum Papæ, qui eas Cæsari concessit Chok. pag. 87. Dubitat nihilominus Chok. *ibid.* num per istas generales clausulas in precibus contentas derogatum sit iis regulis Cancell. quæ ubique sunt in celebri apud omnes observantia; nimirum de annali, trienniali, de publicandis, de surrogandis, de infirmis &c. quæ judiciales sunt; & ait Gomef. in q. 6. *proem.* censere, dictas regulas notabiles ex stylo cancellariæ non censeri sublatas, non factâ expressâ & in individuo mentione earum.

4. Quarto, statutis & consuetudinibus aliarum Ecclesiarum etiam juramento & confirmatione Papæ roboratis; quibus quoque expressè erat opus derogari; & speciatim etiam derogatur consuetudini optandi (cujus consuetudinis optandi necessaria erat expressa & specialis derogatio, ut Garc. *p. 5. c. 1. n. 150.*) Chok. pag. 90.

5. Quintò, literis quibuscumque Apostolicis, non facientibus plenam & expressam de verbo ad verbum de eodem mentionem.

6. Sexto, ipsis Concordatis Germaniæ eorumque confirmationi, quatenus huic indulto adversantur. Unde parer, dubium non esse, habere has preces etiam locum in mensibus ordinariorum Collatorum.

7. Septimò, quibusvis aliis privilegiis, indultis & literis Apostolicis, indulto huic quomodocumque adversantibus, etiam motu proprio Papæ, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, etiam cum clausulis derogatoriis derogatoriis, & aliis insolitis concessis.

8. Ac denique decernitur, quidquid contra quacumque auctoritate attentatum fuerit, irritum & inane; ita ferè Pirh. *n. 386.* & Wagn. *pag. 495.* pluribus de his Chok. *à pag. 86.* qui etiam *pag. 61.* refert, Papam in privilegio dato facultati artium Lovanienti velle, quòd hujus facultatis nominationes præferantur precibus Imperialibus; quòd si verum, expressè ergo per hoc Papa derogavit precibus hisce; malè tamen ex hoc supposito inferitur, preces non habere locum in mensibus Ordinariorum; cum in his locum non habeant dictæ facultatis nominationes; cum tamen hæc præferantur nominationibus factis vi precum; nam, ut rectè Chok. *pag. 62.* in isto indulto nominandi concessio Lovanientibus, Papa expressè non vult eas locum habere in mensibus Ordinariorum, cujus contrarium statuit expressè in indulto precum; ergo ex eo, quòd

quòd ubi concurrunt nominatio vi precum, & nominatio vi istius indulti Lovaniensis, hæc prævaleat, adhuc non sequitur, istam uti hanc non habere locum in mensibus Ordinariorum.

Questio 625. Num contra Casarem quoad has preces detur præscriptio, ita ut, si hoc indulto precum non utatur, illud amittat?

Respondeo negativè; quia contra privilegium consistens in voluntate privilegiati non currit præscriptio, si non fuerit usus privilegio, dummodo tamen alii fuerint usi. Chok. pag. 21. citans Calderin. *conf. 1. de rescriptis.*

Questio 626. Num Papa idem, qui concessit, vel etiam ejus Successor, preces revocare possit?

Respondet Chok, pag. 88. cum hoc Indultum concessum Casari ob ejus in Ecclesiam merita, nequeatque Princeps in hoc casu bene merentia auferre à Donatario, quod donavit, sine causa, videri Papam non posse has preces revocare; quod utique intelligendum non de Papa utente plenitudine potestatis suæ; sed de eo, quòd non deceat id eum facere. Unde etiam à tempore, quo Casares sunt in possessione precum istarum, visum non est, per aliquem Pontificem iis uspiam derogatum. Chok, *ibid.*

Questio 627. Qualiter Precista amittat factam sibi gratiam precum?

1. Respondeo primò: si Precista fiat inhabilis vel irregularis, aut crimen commisit, quod privationem ipso jure inducit. Chok, pag. 30. ubi, quòd tamen iterato possit Casar tali concedere preces; quod credo, intelligit, sublato impedimento inhabilitatis.

2. Secundò: si Precista renunciavit precibus expressè vel tacitè; potest enim quis privilegio in suum favorem inducto renunciare. *c. si diligenti. de foro comper.* & in hoc casu tam operatur tacitum quàm expressum. Chok, pag. 30. Censetur autem tacitè renunciare primò, dum contrahit matrimonium, & in hoc casu Casar potest alium surrogare. Chok, *ibidem.* quòd si tamen matrimonium fuit invalidum, Precista per hoc non excidit precibus, juxta illud: non præstat impedimentum, quod de jure non sortitur effectum, *de reg. juris. in 6.* Quin &, qui post impetratas preces ad primum vacaturum duxit uxorem, & ea interim moritur ante primum vacans, posse adhuc vi dictarum precum primum illud vacans obtinere. pag. 30. ait Chok. citans Angel. Tertio tacitè censetur renunciare, dum fit miles; cum qui arma militaria exercet, perdat privilegium Clericorum; quia facit actum contrarium Clericali, juxta Innoc. in *cap. in audientia. de sent. Excom.* imò perdit beneficium; si quod habet juxta Paris. *de resign. l. 1. q. 1. n. 22.*

Chok, *loc. cit.* Quartò dum emittit religiosam professionem,

Chok, *ibid.*

*****

**

*

PARAGRAPHVS XI.

De reservationibus ratione aliarum Expectatarum.

Questio 628. Quid sint expectativa, & quotuplicis generis?

1. Respondeo ad primum: Expectativa (quæ etiam dicuntur mandata de providendo, nisi quòd mandatum de providendo latius pateat, utpote extendens se etiam ad beneficia vacantia) sunt literæ Apostolicæ, in quibus mandatur locorum Ordinariis his vel illis Clericis providere de beneficio proximè vacaturo. Azor. p. 2. l. 6. c. 32. q. 1. Pirh. *de prab. n. 234.*

2. Respondeo ad secundum, novem gratiarum harum expectatarum enumerari à Staphil. apud Azor. *loc. cit. q. 4.* nimirum Primò, quibus Papa concedit literas, quibus aliquem in Cathedrali vel Collegiata creat Canonicum, certumque Executorem constituit, qui ei primò vacaturam præbendam conferat. Secundò, quibus concedit, ut quis in una Ecclesia habens Canonicatum, jus habeat ad alium primò vacaturum in eia Ecclesia. Tertio, quibus mandat, ut alicui habenti Canonicatum provideatur de alio simplici beneficio in eadem vel alia Ecclesia. Quarto, quibus concedit, ut regularis habeat jus ad obtinendum beneficium aliquid sæculare. Quintò, quibus conceditur, ut certi Ordinis Religiosus jus habeat ad aliquid beneficium regulare alterius Ordinis obtinendum. Reliqua similibus gratiarum genera ibi enumerata, non tam beneficia vacatura, quam retentionem habitorum concernunt.

Questio 629. Quâ occasione, & à quo tempore introducta Expectativa?

1. Respondeo ad primum: cum quidam olim Episcopi abuterentur potestate conferendi beneficia, præferendo indignos dignis, & vel maxime à se promotos ad Ordines repellerent à beneficiis, Pontifices per diplomata sua locorum Ordinariis præcipere ceperunt, ut Clericis idoneis, & præsertim illis, quos ad Ordines sine beneficio ullo promovissent; quin & certo alicui à se nominato, quem ob insignem vitæ integritatem aut singularem literaturam, aut ob collatum aliquid in Ecclesiam meritum hac ratione remunerari intendebant, beneficium proximè vacaturum conferrent. Azor. *loc. cit. q. 1. & ex eo Pirh. loc. cit.*

2. Respondeo ad secundum, Expectativas & mandata similia Apostolica verisimile est, in usu non fuisse ante annum 1150. eò quòd in toto decretorum volumine, quod circa Annum illum à Gratiano Monacho editum, nulla de iis mentio reperitur. Azor. *loc. cit. ad initium c. 32.* & eo Zipa l. 3. *juris pontif. ad rit. de concess. præbenda.* Expectatarum initia aliqui referunt ad Alexand. III. Expectatarum usum inventum circa tempora Innoc. III. qui anno 1198. Pontificatum inivit, ait Lort, *de re benef. in apparatus. n. 14.* idque patere ex decretali ejus Epistola relata in *cap. proposuit. de concess. præbenda.* eumque usum invaluisse adeò, ut sub Innoc. IV. qui fuit creatus Papa Anno 1244. diversæ Expectatarum formulæ composita fuerint, ut Thom. Campeg. *tr. de reserv. benef. n. 20.* ceterique dein passim